

IZRAELSKIE RAKIETY PROPONOWANE DLA POLSKIEJ OBRONY POWIETRZNEJ [WYWIAD]

W polskim programie SONA oferujemy system Iron Dome, a także rozwiązanie SPYDER all in one. (...) Proponowany system to mobilny zestaw SHORAD, zdolny do obrony wojsk w ruchu, towarzyszący im na polu walki - podkreśla w rozmowie z Defence24.pl **Ronen Leibovich, Business Development & Marketing Director Long Range Air & Missile Defense Systems Directorate RAFAEL Advanced Defense Systems LTD**. Mówi też o propozycjach dla programu Narew oraz o współpracy przemysłowej.

Jakub Palowski: Rafael jest zaangażowany w obszarze systemów obrony powietrznej już od dłuższego czasu. Jakie możliwe warianty oferty firma przygotowała dla Polski w programie Narew?

Ronen Leibovich, Business Development & Marketing Director Long Range Air & Missile Defense Systems Directorate RAFAEL Advanced Defense Systems LTD: Jeśli chodzi o program Narew, Rafael oferuje polskiemu MON kilka opcji, spośród których Ministerstwo Obrony Narodowej może wybrać tę najlepiej dopasowaną do polskich potrzeb operacyjnych. Wszystkie opcje spełniają wymagania klienta:

Pierwsza to światowej klasy system Rafael SPYDER - sprawdzony w boju system wykorzystywany przez wojska kilkunastu różnych państw, którego zdolności operacyjne wynikają z ponad 70 doświadczenia. Zestaw SPYDER wyróżnia jego unikalna koncepcja TMS (Tailor-Made Solutions - rozwiązania skrojone na miarę), która pozwoli na dokonanie specjalnej adaptacji systemu do bieżących i przyszłościowych potrzeb Sił Zbrojnych RP. SPYDER cechuje otwarta architektura efektorów RF/IIR (naprowadzanych radarowo/termowizyjnie), o zasięgach od krótkiego i dalekiego. Wyposażone są one w aktywne radary kierowania ogniem (FCR) oraz pasywne sensory elektrooptyczne (EO). Ten wszechstronny system może być dopasowywany do konfiguracji, odpowiedniej dla Wojska Polskiego, tak by sprostać wymaganiom operacyjnym i stać się integralnym elementem istniejącego lokalnie systemu, który już jest na wyposażeniu.

Czytaj też: [Wielowariantowa oferta w Narwii. Rafael przedstawia szczegóły \[ROZMOWA\]](#)

Druga opcja to integracja pocisku I-DERBY (efektor w systemie SPYDER RF) w ramach rozwiązania wypracowanego przez polski przemysł - PGZ. I-DERBY to pocisk o wysokiej prędkości, zdolny do działania w każdych warunkach pogodowych i na wszystkich kierunkach. Dysponuje możliwościami look-down/shoot-down [patrz w dół/strzelaj w dół] i może być wykorzystywany zarówno w nocy, jak i w dzień. Efektor wyposażono w seeker radarowy z zaawansowanymi zdolnościami w zakresie pokonywania środków walki elektronicznej (ECCM). Jest wykorzystywany operacyjnie w kilku różnych siłach powietrznych na świecie.

Czytaj też: [Obrona powietrzna krótkiego zasięgu wyzwaniem dla armii i przemysłu \[RELACJA\]](#)

Ostatnio zakończono testy I-Derby ER w konfiguracji ziemia-powietrze. Jakie są kluczowe zdolności pocisku, z punktu widzenia obrony powietrznej?

Próby poligonowe pozwoliły na zatwierdzenie naszych zmodernizowanych technologii w pociskach przechwytyjących nowej generacji I-Derby nowej generacji.

W stosunku do innych wariantów, najnowszą wersję wyposażono w dwuimpulsowy silnik raketowy, zapewniający większy zasięg skuteczny i wyższą manewrowość, z uwagi na podwyższoną energię jaką efektor dysponuje podczas lotu i zwiększoną skuteczność.

Wszystkie powyższe usprawnienia były możliwe, dzięki wprowadzeniu silnika dwuimpulsowego, ponieważ efektor w momencie uruchomienia drugiej jego części już dysponuje wysokim poziomem energii i jest już w locie. Te zdolności pozwoliły na podwojenie zasięgu wariantu naziemnego.

Polska chce pozyskać także system SONA, ze zdolnościami C-RAM, dla mobilnych jednostek Wojsk Lądowych. Jak Rafael może odpowiedzieć na polskie wymogi w tym zakresie?

W polskim programie SONA oferujemy system Iron Dome, a także rozwiązanie SPYDER all in one. Omówimy je w szczegółach z klientem, w czasie procedury dialogu technicznego. Proponowany system to mobilny zestaw SHORAD, zdolny do obrony wojsk w ruchu, towarzyszący im na polu walki.

Na czym polega współpraca z polskim przemysłem, zarówno w programie NAREW, jak i SONA w wypadku wyboru oferty Rafaela?

Współpraca z lokalnym przemysłem zbrojeniowym to jeden z głównych obszarów, na których skupia się Rafael. Polska jest jednym z najlepszych przykładów tego, jak Rafael realizuje swoje zobowiązania offsetowe - nawet poza zakresem objętym umowami, jak to ma miejsce w przypadku programu Spike prowadzonego z firmą Mesko. Będziemy bardzo zadowoleni z możliwości współpracy z polskim przemysłem w odniesieniu do projektu obrony powietrznej wykorzystując doświadczenia z naszej długoletniej i udanej kooperacji, prowadziliśmy już rozmowy w tym zakresie z polskim przemysłem. Opracowaliśmy skuteczną metodologię przekazywania know-how i technologii na ręce lokalnego przemysłu, choć nie jest to proces prosty.

Rafael dokona transferu technologii potrzebnego, by lokalna spółka stała się partnerem technologicznym o wysokiej jakości. Lokalny przemysł będzie następnie w stanie wykorzystać know-how pozyskany od Rafaela na własne potrzeby, bez dodatkowych opłat.

Technologie, których przekazaniem jest zainteresowany Rafael to pełen zakres wiedzy, w tym dotyczący produkcji elektroniki, aż po wytwarzanie głowic i silników raketowych. Rafael promuje swoje produkty w kilku państwach UE. Produkcja na rzecz tych klientów mogłaby być współdzielona z polskim przemysłem. Z naszego punktu widzenia, jest to spora szansa dla obu stron.

Czytaj też: [10 lat Żelaznej Kopuły w boju \[FOTO\]](#)

System Iron Dome został niedawno dostarczony U.S. Army. Z kolei w Izraelu zaprezentowano niedawno jego zmodernizowaną wersję. Jakie są główne obszary rozwoju

systemu Iron Dome, biorąc pod uwagę obecne i przyszłe zagrożenia?

Jesteśmy bardzo dumni z faktu, że USA zdecydowały się zakupić ten system dla Wojsk Lądowych. Wraz z partnerami pracujemy nad zintegrowaniem go w ramach stałego, amerykańskiego rozwiązania. Oferujemy system Iron Dome wielu innym państwom, w ramach ich programów VSHORAD i SHORAD. Opiera się to na założeniu, że na świecie nie ma podobnych systemów o zbliżonych zdolnościach i sprawdzonych bojowo.

Iron Dome jest zdolny do zwalczania szerokiego spektrum zagrożeń jako system obrony powietrznej klasy VSHORAD i SHORAD, w tym celów C-RAM (pocisków artyleryjskich, raketowych i moździerzowych), Bezzałogowych Systemów Powietrznych, samolotów, śmigłowców i celów aerodynamicznych. Ostatnio wykazano również skuteczność systemu w zwalczaniu pocisków manewrujących. Iron Dome zademonstrował również w czasie testów, ale i w warunkach bojowych możliwość działania przeciwko wielu zagrożeniom jednocześnie (salwy), w tym w trakcie niedawnych prób które odbyły się w marcu br., gdy system wykorzystano przeciwko jednocześnie odpalonej salwie rakiet i dronów, wyznaczone cele zostały przechwycone z powodzeniem.

Iron Dome jest systemem wykorzystywanym operacyjnie od 10 lat. Jak wyglądają zebrane doświadczenia z perspektywy tej dekady?

Napawają nas one wielką dumą, a jednocześnie pokorą - ponieważ na naszych barkach spoczywa odpowiedzialność za ochronę Izraela i ludności cywilnej przed tym, co stało się codziennym zagrożeniem i zmorą dla naszego kraju. W zasadzie nie potrafimy sobie wyobrazić, jak życie wyglądałoby bez niego. Istotna jest tu konieczność omówienia liczb - w kierunku Izraela, w ciągu ostatnich 20 lat, odpalono ponad 16000 pocisków i rakiet, a od czasu rozmieszczenia Iron Dome w 2011 roku, wystrzelono ich tysiące. Gdyby nie Iron Dome, mielibyśmy do czynienia z licznymi ofiarami ludzkimi i ogromnymi stratami mienia, szkodami dotyczącymi infrastruktury, baz wojskowych, jak i naszej gospodarki. Stałym wyzwaniem było i jest utrzymywanie zrozumienia rozwoju sytuacji i naszej gotowości do reagowania, poprawianie tego, co należy poprawić oraz planowanie z wyprzedzeniem, tak by system był w stanie radzić sobie z nowo pojawiającymi się zagrożeniami w przyszłości.

Dziękuję za rozmowę.